

Prima instanță - (Judecătoria Orhei, sediul central) jud: I. Movilă

instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud: I. Secieru, V. Mihaila, I. Cotruță

DECIZIE

23 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de avocatul Ion Stegărecsu în numele și interesele
lui Iurie Frățescu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea
cu Răspundere Limitată „Euro Motor Trans” împotriva lui Iurie Frățescu cu privire
la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată

și cererea reconvențională depusă de Iurie Frățescu împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Euro Motor Trans” cu privire la declararea nulității actului
juridic și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 14 martie 2019, SRL „Euro Motor Trans” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Iurie Frățescu, prin care a solicitat: încasarea datoriei
neachitate în mărime de 63 800 lei urmare a prejudiciului material cauzat și
compensarea cheltuielilor de judecată constituite din plata taxei de stat în sumă de 1
914 lei.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 21 februarie 2018 Iurie Frățescu a fost
angajat în cadrul SRL „Euro Motor Trans” în calitate de șofer internațional, în baza
contractului individual de muncă nr. 141 și a ordinului cu nr. 12 din 21 februarie
2018, având la bază cererea de angajare din aceeași dată.

Întru exercitarea atribuțiilor de serviciu, la 21 februarie 2018, în baza actului
de predare-primire SRL „Euro Motor Trans” a transmis, iar pârâtul Iurie Frățescu a
primit Autocamionul (cap-tractor) de marca Volvo FH4X2T, anul de fabricației
2007 cu n/î xxxxx și semiremorca de marca KRONE, anul fabricației 2008 cu n/î
xxxxx în stare tehnică și complectare corespunzătoare.

La 22 februarie 2018, potrivit Scrisorii de transport internațional CMR Seria
MD nr. 0316577 și foii de parcurs Seria DAA nr. 132123 din 22 februarie 2018,
pârâtul a fost antrenat în efectuarea cursei internaționale Moldova-România-Turcia-
România-Moldova.

La reîntoarcerea în Republica Moldova, la 20 martie 2018, pe traseul București – Chișinău, în regiunea comunei Crasna (România), pârâtul a săvârșit un accident rutier cu implicarea unității de transport ce i-a fost încredințată.

Conform procesului-verbal Seria PVSX nr.0035344 din 20 martie 2018, autoritățile abilitate din România l-au recunoscut vinovat de producerea accidentului pe Iurie Frățescu.

S-a menționat că în rezultatul accidentului rutier, unității de transport încredințate pârâtului - Autocamionului (cap-tractor) Volvo FH4X2T, anul de fabricației 2007 cu n/î xxxxx și semiremorcii de marca KRONE, anul fabricației 2008 cu n/î xxxxx, i-au fost cauzate deteriorări, fiind avariate după cum s-a constatat și potrivit Autorizației de reparații Seria CA nr.0481875 eliberate de către autoritățile Române: parbrizul, capota, motorul, grila, masca, radiatorul, spoilerul de protecție, suportul oglină, retrovizor dreapta.

Cu referire la prevederile art. 333 alin. (1) și art. 342 alin. (1) din Codul muncii, s-a menționat că părțile SRL „Euro Motor Trans” și Iurie Frățescu, de comun acord și benevol au convenit, apreciind că mărimea prejudiciului cauzat SRL „Euro Motor Trans” ca urmare a deteriorărilor produse unității de transport ce necesită reparații în vederea recondiționării mijlocului de transport avariat, constituie suma de 70 000 lei, conform acordului de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier încheiat la 20 martie 2018 între SRL „Euro Motor Trans” și Iurie Frățescu.

Totodată, în vederea stabilirii cauzelor și împrejurărilor cauzării prejudiciului, pârâtul a oferit la 23 martie 2018 explicațiile reclamantului SRL „Euro Motor Trans” referitor la accidentul rutier din 20 martie 2018 care a avut loc ca cauză a apariției prejudiciului.

La fel, s-a indicat că în conformitate cu art. 343 alin. (1) și (2) din Codul muncii, la 20 martie 2018, între SRL „Euro Motor Trans” și Iurie Frățescu a fost încheiat acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier prin care, pârâtul și-a asumat angajamentul de a repara benevol prejudiciul cauzat SRL „Euro Motor Trans” apreciat de către părți în mărime totală de 70 000 lei, iar SRL „Euro Motor Trans” a acceptat repararea acestuia de către pârât în rate, de până la 30 septembrie 2018.

Ulterior, la 23 martie 2018, având în vedere stabilirea mărimii prejudiciului și convenirea achitării benevole a acestuia, în rate de către Iurie Frățescu, SRL „Euro Motor Trans” a emis ordinul nr. 15 cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, luând în considerare convenția părților potrivit acordului de achitare benevolă încheiat.

În legătură cu faptul că începând cu 23 martie 2018, pârâtul Iurie Frățescu nu s-a mai prezentat la locul de muncă fără a înștiința angajatorul sau a-i comunica motivele neprezentării, în baza ordinului cu nr. 16 din 26 martie 2018, SRL „Euro Motor Trans” a dispus concedierea lui în conformitate cu art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii.

Totodată, în vederea executării angajamentelor asumate cu privire la achitarea benevolă a prejudiciului cauzat, la 30 iulie 2018 pârâtul a achitat reclamantului suma de 1 000 lei, la 31 iulie 2018 suma de 3 200 lei și la 12 septembrie 2018 suma de 2 000 lei, iar în total, drept executare a obligațiilor de plată asumate Iurie Frățescu a achitat doar suma în mărime de 6 200 lei.

Reieșind din faptul că au încetat raporturile de muncă dintre părți, iar în termenul convenit pârâtul nu și-a executat benevol angajamentele asumate de plată a sumei prejudiciului, consideră că în corespundere art. 343 alin. (2) din Codul munci, pârâtul Iurie Frățescu urmează să restituie datoria restantă de 63 800 lei.

La 8 mai 2019, administratorul SRL „Euro Motor Trans”, a depusă supliment la cererea de chemare în judecată, prin care a indicat că la 30 martie 2019, după depunerea acțiunii în instanța de judecată, pârâtul Iurie Frățescu a achitat în contul SRL „Euro Motor Trans” suma de 4 500 lei.

Prin urmare, SRL „Euro Motor Trans” a solicitat încasarea de la Iurie Frățescu a sumei de 59 300 lei, urmare a prejudiciului material cauzat, precum și, compensarea cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 1 914 lei (f.d. 51-53).

Pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, la 29 august 2019, avocatul Ion Stegărecsu, acționând în numele și interesele lui Iurie Frățescu, a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva SRL „Euro Motor Trans”, prin care a solicitat să fie declarat nul acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier din 20 martie 2018, să fie absolvit Iurie Frățescu de răspundere materială pentru prejudiciul cauzat, considerând acțiunea ca neîntemeiată și nefondată și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale, reprezentantul pârâtului a indicat că într-adevăr, la 21 februarie 2018, în baza ordinului nr. 12 și a contractului individual de muncă nr. 141, de către SRL „Euro Motor Trans”, Iurie Frățescu a fost angajat în calitate de șofer internațional.

Întru executarea atribuțiilor de serviciu, la 21 februarie 2018, în baza actului de predare-primire a SRL „Euro Motor Trans”, acestuia i-a fost transmis Autocamionul (cap-tractor) de marca Volvo FH4X2T, anul de fabricației 2007 cu n/î xxxxx și semiremorca de marca KRONE, anul fabricației 2008 cu n/î xxxxx, în stare tehnică și complectată corespunzătoare, fără a încheia și semna contract de răspunderea materială.

Ulterior la 22 februarie 2018, Iurie Frățescu a fost antrenat în serviciu de „Euro Motor Trans” SRL, fapt confirmat prin certificatul CMR Scia MD nr. 0316577 și a Foi de parcurs Seria DAA nr. 132123 din 22 februarie 2018, în efectuarea cursei internaționale Moldova-România-Turcia- România-Moldova.

La reîntoarcerea în Republica Moldova, a depistat că frâna autocamionului avea defecțiuni. Comunicând angajatorului despre acest fapt, i s-a solicitat să continue cursa, pentru a dovedi să se încarce cu o altă marfă, pentru o nouă cursă, neluând în considerare cele spuse de Iurie Frățescu și faptul că pe drum s-a format polei, iar frâna autocamionului este defectată.

Astfel că, la 20 martie 2018, ora 22:30 pe traseul București - Chișinău în regiunea comunei Crasna (România), Frățescu Iurie a fost implicat într-un accident rutier, iar drept urmare a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier, de autoritățile abilitate din România, conform procesului-verbal Seria PVSX nr.0035344 din 20 martie 2018.

În urma deteriorării produse unității de transport, după cum reiese din acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier, încheiat și semnat între SRL „Euro Motor Trans” și Iurie Frățescu, tot la 20 martie 2018, în urma căruia nu se înțelege cine, când și în prezența cui și asupra cărei unități de transport a fost constatat prejudiciul cauzat, în mărimea reflectată în

acordul de achitare benevolă a prejudiciului or, reținând faptul că, Iurie Frățescu abia la 21 martie 2018, a revenit în Republica Moldova, fapt confirmat prin parafa din pașaport, iar pe 23 martie 2018 abia a oferit explicații SRL „Euro Motor Trans” referitor la accidentul rutier produs la 20 martie 2018, întrucât și autocamionului (cap-tractor) de marcă Volvo FH4X2T, cu n/î xxxxx, rămăsese pe teritoriul României, prin urmare neînțelegând cum a fost evaluat, de cine și în prezența cui a fost evaluat prejudiciul cauzat și prin care ordine de plată se demonstrează suportarea cheltuielilor în legătură cu restabilirea unității de transport, întrucât fiind reflectată și în acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat - deoarece un raport de evaluare a prejudiciului cauzat, nu se regăsește anexat la materialele cauzei.

La fel, nu se regăsesc careva bonuri/ordine de plată în legătură cu restabilirea unității de transport sau să fi fost respectată procedura de constatare a prejudiciului conform Codului muncii, având în vedere stabilirea mărimii prejudiciului și convenirea achitării benevolă în rate. În lipsa autocarului și în lipsa unei anchete de serviciu SRL „Euro Motor Trans” nu putea să emită ordinul nr. 15 cu privire la repararea prejudiciului material cauzat, iar în urma acestor acțiuni, la 26 martie 2018 să emită ordinul nr. 16 de concediere, sub pretextul neapărării acestuia la locul de muncă.

Consideră că angajatorul SRL „Euro Motor Trans” a ignorat prevederile legislației în vigoare și nu a efectuat o anchetă de serviciu pentru stabilirea mărimii prejudiciului material și a cauzelor apariției lui, nu a creat prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), o comisie cu participarea specialiștilor în materie, pentru stabilirea cuantumului prejudiciului material și a cauzelor apariției lui, și nu a prezentat salariatului materialele acumulate în procesul anchetei de serviciu, ca în urma căruia, să-i fie demonstrat salariatului vinovăția de cauzare angajatorului a unui prejudiciu material care se permite a repara benevol, integral sau parțial, cu achitarea în rate dacă salariatul și angajatorul au ajuns la un acord în acest sens. Or, în acest caz, salariatul urma să prezinte angajatorului un angajament scris privind repararea benevolă a prejudiciului, cu indicarea termenelor concrete de achitare - angajament care lipsește la materialele cauzei civile, - iar, acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat denotă că, a fost încheiat și semnat sub presiune psihologică, aplicată asupra salariatului de către angajator, care prin urmare, în conformitate cu prevederile art. 327 alin. (1) din Cod civil nou, „actul juridic este nul dacă nulitatea sancționează încălcarea unei dispoziții legate prin care se ocrotește un interes general (nulitatea absolută). Astfel, nulitatea absolută a actului juridic potrivit alin. (1) al art.328 Cod civil nou, poate fi invocată, atât pe cale de acțiune, cât și pe cale de excepție, de orice persoană care are un interes născut și actual.

Instanța de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanților la proces și pe urmele opiniilor declară nulitatea actului juridic ce contravine legii, ordinii publice sau bunurilor moravuri, potrivit art.334 din Cod civil nou.

În drept, acțiunea reconvențională a fost întemeiată în baza prevederilor art. 293-295, 327- 328, 337-347 din Codul muncii și art. 327-328, 334 din Cod civil.

Prin hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Euro Motor Trans” împotriva

lui Iurie Frătescu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Iurie Frătescu în beneficiul SRL „Euro Motor Trans” datoria neachitată în baza acordului din 20 martie 2018 în mărime de 59 300 lei urmare a prejudiciului material cauzat și cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea cerii în mărime de 1 914 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

S-a respins cererea reconvențională depusă de avocatul Ion Stegărescu în interesele lui Iurie Frătescu cu privire la declararea nulității actului juridic și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

La 13 ianuarie 2020, avocatul Ion Stegărescu, în numele și interesele lui Iurie Frătescu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând ei și emiterea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă acțiunea inițială și admisă acțiunea reconvențională.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Ion Stegărescu în interesele lui Iurie Frătescu și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul central.

La 17 iulie 2020, avocatul Ion Stegărescu, acționând în numele și interesele lui Iurie Frătescu, a declarat recurs împotriva deciziei din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel și emiterea unei hotărâri noi prin care să fie respinsă acțiunea inițială ca nefondată și neîntemeiată și admisă acțiunea reconvențională.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului Iurie Frătescu, avocatul Ion Stegărescu, a menționat că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt nefondate, neîntemeiate și lipsite de temei juridic.

A invocat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au constatat și nu au elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, sau circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei pe care prima instanță le-a considerat constatate, și ulterior menținute de instanța de apel, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Iar în aceste circumstanțe, consideră că recurentului i-a fost încălca dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

A remarcat că angajatorul SRL „Euro Motor Trans” a ignorat prevederile legislației în vigoare și nu a efectuat o anchetă de serviciu pentru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit și a cauzelor apariției lui, nu a creat prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), o comisie cu participarea specialiștilor în materie, pentru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit și a cauzelor apariției lui, angajatorul nu a solicitat angajatului să prezinte în scris explicații pe acest caz, cât nici nu a consemnat într-un proces-verbal refuzul de a se prezenta explicații scrise.

La fel, nu i-a fost prezentat angajatului materialele acumulate în procesul anchetei de serviciu, pentru a-i demonstra vinovăția, cu posibilitatea de a-l contesta.

Avocatul Ion Stegărescu a susținut că din materialele cauzei rezultă cu certitudine că Iurie Frătescu a fost angajat în câmpul muncii în calitate de șofer internațional la SRL „Euro Motor Trans” în baza ordinului nr. 12 și a contractului individual de muncă nr. 141 din 21 februarie 2018, iar, în baza acestora a fost semnat și contractul de răspundere materială nr. 141 din 21 februarie 2018, conform căruia, și anume pct. 5 din contract, în caz de producere a accidentului cu

autocamionul Angajatului, Angajatul este obligat să achite integral prețul asigurării CASCO și asigurării CMR și nu mai mult de cât atât.

Astfel, reprezentantul recurentului a invocat că nu este clar cum instanțele de judecată au constatat și de care probe s-au călăuzit, atât timp cât nu este probat cuantumul prejudiciului material cauzat angajatorului, nu este clar cine, când, în prezența cui și asupra căreia unități de transport a constatat prejudiciul cauzat, în mărimea reflectată în acordul de achitare benevolă a prejudiciului material, totodată când a fost încheiat acordul de achitare benevolă a prejudiciului material, și în ce circumstanțe a fost încheiat - reținând faptul că Iurie Frățescu abia la 21 martie 2018 a revenit în Republica Moldova, iar acordul de achitare benevolă a prejudiciului a fost semnat la 20 martie 2018.

La fel, a reținut că explicații scrise asupra accidentului rutier, angajatorul nu a solicitat salariatului, iar prin autorizația de reparație cu Seria CA nr. 0481875 ce a fost eliberată de autoritățile Române este descris doar cu care avarii poate intra în reparație autocamionul Volvo cu n/î xxxxx - fără a fi indicat prepuțul pieselor care urmau să fie schimbate și fără a fi prezentat instanței mărimea reală a prejudiciului material calculat conform art. 341-342 din Codul muncii.

A indicat că Iurie Frățescu se consideră nevinovat de cauzarea prejudiciului material în urma producerii accidentului rutier, atât timp cât angajatorul nu i-a demonstrat că anume el se face culpabil de cauzarea prejudiciului material.

În acest context, a remarcat că recurentul Iurie Frățescu urmează a fi absolvit de răspunderea materială pentru prejudiciul cauzat, care a survenit nu din vina lui, dar din cauza defectiunii frânei autocamionului.

Prin urmare, consideră că acțiunea inițială este nefondată, neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă, iar acțiunea reconvențională urmează a fi admisă, cu decalarea nulității absolute a acordului de achitare benevolă a prejudiciului cauzat, deoarece accidentul rutier a survenit din cauza defectiunii frânei autocamionului, cât și deoarece acordul care stă la baza hotărârilor a fost încheiat și semnat sub presiune și contravine legii, ordinii publice sau bunurilor moravuri.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Colegiul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 10 iunie 2020 (f.d. 62), iar cererea de recurs a fost depusă la 17 iulie 2020. Din acest considerent, Colegiul consideră că recursul este declarat în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin referința depusă la 10 august 2020, reprezentantul SRL „Euro Motor Trans”, avocatul Sergiu Capbătut, a solicitat declararea recursului ca inadmisibil sau respingerea acestuia ca fiind nefondat.

Prin încheierea din 16 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de avocatul Ion Stegărecsu în numele și interesele lui Iurie Frățescu, a fost considerat admisibil.

În conformitate art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Art. 444 din Codul de procedură civilă, prevede că recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând recursul declarat, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs și referința depusă, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile la caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În favoarea concluziei date se menționează următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul constată că prin ordinul SRL „Euro Motor Trans” nr. 12 din 21 februarie 2018 (f.d. 14), Iurie Frățescu a fost angajat în calitate de șofer internațional conform contractului individual de muncă nr. 141 din 31 februarie 2018 (f.d. 11-13).

Totodată, la momentul angajării, SRL „Euro Motor Trans” și Iurie Frățescu au încheiat și semnat contractul de răspundere materială nr. 141/1 din 21 februarie 2018. Conform pct. 5 din contract, în caz de producere a accidentului cu autocamionul Angajatorului, Angajatul este obligat să achite integral prețul asigurării CASCO și asigurării CMR (f.d.79).

Conform actului de primire-predare din 21 februarie 2018, SRL „Euro Motor Trans” a transmis, iar șoferul Iurie Frățescu a primit autocamionul VOLVO FH4X2T, anul de fabricației 2007 cu n/î xxxxx și semiremorca KRONE, anul fabricației 2008 cu n/î xxxxx (f.d. 15).

Potrivit Scrisorii de transport internațional CMR Seria MD nr. 0316577 (f.d.19) și Foi de parcurs Seria DAA nr. 132123 din 22 februarie 2018 (f.d. 20), Iurie Frățescu a fost antrenat în efectuarea cursei internaționale Republica Moldova-Sculeni-România-Turcia, cu autocamionul Volvo cu n/î xxxxx și semiremorca KRONE cu n/î xxxxx.

La reîntoarcerea în Republica Moldova, la 20 martie 2018, pe traseul București – Chișinău, în regiunea comunei Crasna (România), pârâtul a fost implicat într-un accident rutier cu unitatea de transport ce i-a fost încredințată. Potrivit procesului-verbal seria PVSX nr. 0035344, vinovat de comiterea accidentului rutier cu

implicarea autocamionului marca Volvo cu n/î xxxxx și semiremorca KRONE cu n/î xxxxx, a fost recunoscut Iurie Frățescu (f.d.21).

Prin copia autorizației de reparații sera CA nr. 0481875, eliberată la 20 martie 2018 pentru vehiculul Volvo cu n/î xxxxx, se confirmă că vehiculul a fost implicat în accidentul de circulație din data 20 martie 2018 și poate intra în reparații cu următoarele avarii: parbrizul, capota, motorul, grila, masca, radiatorul, spoilerul de protecție, suportul ogindă, retrovizor dreapta (f.d.22).

La fel, actele cauzei denotă că la 20 martie 2018, angajatul Iurie Frățescu și angajatorul SRL „Euro Motor Trans”, au semnat Acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier, conform cărui au convenit că suma prejudiciului cauzat SRL „Euro Motor Trans” în urma producerii accidentului rutier constituie 70 000 lei și urmează a fi achitat de către Iurie Frățescu până la 30 septembrie 2018 (f.d.24).

Iar, conform ordinului nr. 16 din 26 martie 2018, Iurie Frățescu a fost concediat din funcția de șofer internațional deținută la data 26 martie 2018, conform art. 86 alin. (1) lit. h) din Codul muncii, pentru absența fără motive întemeiate de la lucru mai multe de 4 ore consecutive în timpul zilei de muncă.

Potrivit copiilor dispozițiilor de încasare a sumelor, anexate la materialele dosarului (f.d. 27-29, 54), în baza acordului de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier, Iurie Frățescu a achitat în contul SRL „Euro Motor Trans” la 30 iulie 2018 suma de 1 000 lei, la 31 iulie 2018 suma de 3200 lei, la 12 septembrie 2019 suma de 2 000 lei și la 30 martie 2019 suma de 4 500 lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurie Frățescu, SRL „Euro Motor Trans” a solicitat încasarea sumei restante în baza acordului de reparare benevolă a prejudiciului cauzat, în sumă de 59 300 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 1 914 lei.

Pe parcursul judecării cauzei în prima instanță, avocatul Ion Stegărescu, acționând în numele și interesele lui Iurie Frățescu, a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva SRL „Euro Motor Trans”, solicitând să fie declarat nul acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier din 20 martie 2018 și să fie absolvit Iurie Frățescu de răspundere materială pentru prejudiciul cauzat.

Judecând cauza, Judecătoria Orhei, sediul central, a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Euro Motor Trans” împotriva lui Iurie, a încasat de la Iurie Frățescu în beneficiul SRL „Euro Motor Trans” datoria neachitată în baza acordului din 20 martie 2018 în mărime de 59 300 lei urmare a prejudiciului material cauzat și cheltuielile de judecată ce constau din taxa de stat achitată la depunerea cerii în mărime de 1 914 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 3 000 lei. Totodată, a respins acțiunea reconvențională depusă de avocatul Ion Stegărescu în interesele lui Iurie Frățescu cu privire la declararea nulității actului juridic și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

La 13 ianuarie 2020, avocatul Ion Stegărescu, în numele și interesele lui Iurie Frățescu, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Ion Stegărescu în interesele lui Iurie Frățescu și s-a menținut hotărârea din 24 decembrie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul central.

Colegiul reține că instanța de apel, preluând concluziile primei instanțe, a opinat că, în temeiul prevederilor art. 338 alin. (1) lit. a) și art. 339 alin. (1) și (2) din Codul muncii, și urmare a semnării Contractului de răspundere materială nr. 141/1 din 21 februarie 2018, salariatul poartă răspundere materială deplină pentru valorile materiale aflate în gestiunea sa, conform actului de primire-predare din 21 februarie 2018.

În acest sens, instanța de apel a apreciat că salariatul Iurie Frătescu, poartă răspundere integrală (deplină) pentru prejudiciului material efectiv cauzat SRL „Euro Motor Trans”, în rezultatul accidentului rutier săvârșit în calitate de angajat, cu autocamionul Volvo cu n/î xxxxx și semiremorca KRONE cu n/î xxxx.

Cu privire la acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier încheiat la 20 martie 2018 între SRL „Euro Motor Trans” și Iurie Frătescu, instanța de apel a menționat că acesta cade sub incidența directă a art. 343 din Codul muncii și nu poate fi lovit de nulitate.

Verificând decizia 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs consideră soluția dată de instanța de apel neîntemeiată, deoarece rezultă din aprecierea greșită a probelor și interpretarea eronată a normelor de drept material.

Totodată, Colegiul constată că instanța de apel a examinat cauza cu aprecierea greșită a circumstanțelor cauzei și fără a elucida pe deplin circumstanțele esențiale și a dezbate toate argumentele invocate în apel.

În acest sens, instanța de recurs consideră eronate concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind admiterea integrală a acțiunii SRL „Euro Motor Trans”, referitor la răspunderea materială deplină a salariatului Iurie Frătescu, axându-se pe Contractul de răspundere materială nr. 141/1 încheiat între părți la 21 februarie 2018, ca urmare a contractului individual de muncă nr. 141 din 21 februarie 2018 și Acordul de achitare benevolă a prejudiciului cauzat în urma producerii accidentului rutier din 20 martie 2018.

Or, în conformitate cu art. 337 alin. (1), (2) din Codul muncii, răspunderea materială deplină a salariatului constă în obligația lui de a repara integral prejudiciul material cauzat.

Salariatul poate fi tras la răspundere materială deplină pentru prejudiciul material cauzat doar în cazurile prevăzute la art. 338.

Astfel, conform art. 338 alin. (1) a) din Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile când între salariat și angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor și altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339).

Iar, potrivit art. 339 alin. (1) din Codul muncii, contractul scris cu privire la răspunderea materială deplină poate fi încheiat de angajator cu salariatul care a atins vârsta de 18 ani și care deține o funcție sau execută lucrări legate nemijlocit de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea în procesul muncii a valorilor ce i-au fost transmise.

La caz, instanța de recurs menționează că Contractul de răspundere materială nr. 141/1, semnat între angajatorul SRL „Euro Motor Trans” și angajatul Iurie Frătescu la 21 februarie 2018, nu prevede clauze ce ar specifica răspunderea deplină a angajatului pentru întreg prejudiciul cauzat cu vinovăție angajatorului, în condițiile art. 338 alin. (1) lit. a) și art. 339 alin. (1) din Codul muncii.

La concret, contractul reținut de prima instanță și de instanța de apel în susținerea soluțiilor de admitere a acțiunii privind încasarea sumei datorate drept prejudiciu material, intitulat „Contract de răspundere materială nr. 141/1”, stipulează răspunderea salariatului Iurie Frățescu în caz de accident rutier, doar în limita prevăzută la pct. 5 din contract, și anume că, „în caz de producere a accidentului cu autocamionul Angajatorului, Angajatul este obligat să achite integral prețul asigurării CASCO și asigurării CMR”.

La fel, Colegiul evidențiază că, modalitatea de determinare a mărimii prejudiciului este prevăzută la art. 341 din Codul muncii, care la alin. (1) și (2) prevede că, mărimea prejudiciului material cauzat angajatorului se determină conform pierderilor reale, calculate în baza datelor de evidență contabilă.

În cazul sustragerii, pierderii, distrugerii sau deteriorării bunurilor angajatorului atribuite la mijloacele fixe, mărimea prejudiciului material se calculează pornindu-se de la costul de inventar (prețul de cost) al valorilor materiale, minus uzura, conform normelor stabilite.

Iar art. 342 din Codul muncii, prevede obligația angajatorului de a stabili mărimea prejudiciului material și cauzele apariției lui.

Așa, conform acestui articol, până la emiterea ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) privind repararea prejudiciului material de către salariatul în cauză, angajatorul este obligat să efectueze o anchetă de serviciu pentru stabilirea mărimii prejudiciului material pricinuit și a cauzelor apariției lui.

Pentru efectuarea anchetei de serviciu, angajatorul este în drept să creeze, prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), o comisie cu participarea specialiștilor în materie.

Pentru stabilirea cauzei apariției prejudiciului material este obligatorie solicitarea unei explicații în scris de la salariat. Refuzul de a o prezenta se consemnează într-un proces-verbal semnat de câte un reprezentant al angajatorului și, respectiv, al salariaților.

Salariatul are dreptul să ia cunoștință de toate materialele acumulate în procesul anchetei de serviciu.

Se constată însă că instanța de apel judecând apelul declarat de avocatul Ion Stegărecsu în numele și interesele lui Iurie Frățescu, a ignorat prevederile normelor reținute și a trecut în mod superficial asupra argumentelor și criticelor invocate în cererea apel.

În acest sens, Colegiul menționează că instanța de apel nu a dat apreciere argumentelor prezentate de avocatul Ion Stegărecsu, prin care a invocat că, nu este clară soluția primei instanțe referitor la modalitate de calcul și mărimea prejudiciului material cauzat angajatorului, reflectată în acordul de achitare benevolă a prejudiciului material.

Instanța de apel nu a dat apreciere nici argumentelor apelantului care a menționat și faptul că acordul de achitare benevolă a prejudiciului material a fost încheiat la 20 martie 2018, pe când pârâtul Iurie Frățescu abia la 21 martie 2018 a revenit în Republica Moldova, explicații verbale referitor la accidentul produs, fiind oferite abia la 23 martie 2018, iar explicații în scris de la salariat nu au fost solicitate.

De asemenea, nu a fost apreciat nici argumentul că autorizația de reparație cu seria CA nr. 0481875 ce a fost eliberată de autoritățile române pentru autocamionul Volvo cu n/î xxxxx, descrie doar cu care avarii poate intra în reparație vehiculul dat,

fără a specifica prețul pieselor care urmau a fi schimbate și fără a prezenta instanței un calcul real a prejudiciului material, conform art. 341-342 din Codul muncii.

Colegiul lărgit menționează că instanța de apel avea obligația să reflecte în decizie motivele, relevanța, admisibilitatea, veridicitatea probelor și toate probele în ansamblu, legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei, concluziile sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele, rezultând din prevederile art. 130 alin. (4) Codul de procedură civilă.

De altfel, instanța de apel nu se poate limita să preia total sau parțial poziția doar a unei părți a raportului litigios, ci trebuie să analizeze cauza și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de ambele părți.

Pornind de la constatările enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că decizia instanței de apel nu satisface criteriile legalității și temeiniciei unui act judecătoresc deoarece nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță.

În consecință, Colegiul reține că decizia contestată nu întrunește condițiile de legalitate prevăzute la art. 239 Codul de procedură civilă.

Subsidiar, Colegiul reține că prin emiterea unor hotărâri superficiale, poate fi pusă în pericol însăși substanța dreptului individului la un proces echitabil. Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (cauza CEDO Hiro Balani vs. Spania, hotărârea din 9 decembrie 1994).

Reieșind din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligația instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, 21 ianuarie 1999).

Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat în mod frecvent încălcări ale art. 6 § 1 din Convenție, în special în cauzele care ridicau probleme cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești (Fomin vs. Moldova, 11 octombrie 2011; Lebedinschi vs. Moldova, 16 iunie 2015; Nichifor vs. Moldova, 20 septembrie 2016).

În concluzie, instanța de recurs menționează că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute de art. 373 din Codul de procedură civilă, ceea ce poate duce la încălcarea dreptului la un proces echitabil al apelantului/recurent, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Colegiul lărgit conchide că faptele descrise mai sus confirmă că erorile judiciare depistate supra sunt esențiale și nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Din aceste considerente și având în vedere faptul că s-a constatat că decizia contestată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act

judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat avocatul Ion Stegărecsu în numele și interesele lui Iurie Frătescu, a casa decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău și a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele importante, probele administrate și reexaminând cauza să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al participanților la proces la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Ion Stegărecsu în numele și interesele lui Iurie Frătescu.

Se casează decizia din 26 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Euro Motor Trans” împotriva lui Iurie Frătescu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Iurie Frătescu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Euro Motor Trans” cu privire la declararea nulității actului juridic și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari